Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2025/2384

2025.11.27.

A BIZOTTSÁG (EU) 2025/2384 AJÁNLÁSA

(2025. november 20.)

a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekről, a nyugdíj-eredménytáblákról és az automatikus beléptetésről

(az értesítés a C(2025) 9300. számú dokumentummal történt)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

(1) Az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának 2025. szeptember 10-i, az európai versenyképesség fokozása és a tőkepiaci unió megteremtése érdekében a beruházások és reformok finanszírozásának megkönnyítéséről szóló jelentése (Draghi-jelentés) (2024/2116(INI)) hangsúlyozza, hogy a nyugdíjak fokozzák a nyugdíjasok védelmét, elősegítik a tőkepiacok fejlődését és a befektetések mozgósítását. Emellett külön felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy valamennyi tagállam vezessen be egyszerű és átlátható nyugdíj-nyomonkövetési rendszereket.

(2) A nem euroövezeti tagállamokat is magában foglaló formációban ülésező eurocsoport 2024 márciusában felkérte i. a tagállamokat, hogy mérjék fel, milyen termékek állnak polgáraik rendelkezésére a foglalkoztatóinyugdíj-piacon, és hogy osszák meg többek között az azzal kapcsolatos bevált gyakorlatokat, hogy miként lehet nagyobb számban arra ösztönözni a polgárokat, hogy foglalkoztatói nyugdíjrendszerek résztvevőivé váljanak. ii. az Európai Bizottságot, hogy a bevált gyakorlatok azonosítása és az azokra tett javaslatok révén támogassa a tagállamok erőfeszítéseit; iii. a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki a polgáraik számára a jövőbeli nyugdíjjövedelemről áttekintést nyújtó nyugdíj-nyomonkövetési rendszereket; és iv. az Európai Bizottságot, hogy az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatósággal és a tagállamokkal együttműködve dolgozzon ki nyugdíj-eredménytáblát.

(3) A 2024. áprilisi euroövezeti csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat felszólította a tagállamokat és az uniós intézményeket, hogy biztosítsák a nem euroövezeti tagállamokat is magában foglaló formációban ülésező eurocsoport fent említett nyilatkozatában felvázolt valamennyi intézkedés gyors végrehajtását.

(4) Az Európai Bizottság 2025. március 19-i, „Európai megtakarítási és beruházási unió – Stratégia a polgárok vagyonának és az EU gazdasági versenyképességének növelésére” című közleménye ismerteti a Bizottság elkötelezettségét amellett, hogy előmozdítsa a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek, a nyugdíj-eredménytáblák és az automatikus beléptetés használatát és az azokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokat annak érdekében, hogy az emberek jobban tisztában legyenek várható nyugdíjjövedelmükkel és így megfelelőbben fel tudjanak készülni a nyugdíjba vonulást követő időszakra. Ezek az eszközök a nagyobb és mélyebb foglalkoztatóinyugdíj-piacok katalizátoraként nemcsak az emberek, hanem az uniós gazdaság egészének előnyét szolgálnák.

(5) Az Európai Számvevőszék kiegészítő nyugdíjakról szóló, 2025. májusi különjelentése azt javasolja a Bizottságnak, hogy a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekkel és eredménytáblákkal kapcsolatos munka előbbrevitele révén növelje a nyugdíjakra vonatkozó adatok átláthatóságát.

(6) A nyugdíjakkal foglalkozó magas szintű szakértői csoport 2019. decemberi jelentése azt tanácsolta a tagállamoknak, hogy a többszintű nyugdíjrendszerek fejlesztése során alkalmazzanak hosszú távú és átfogó megközelítést, és ajánlásokat fogalmazott meg az uniós intézmények, a tagállamok, a nyugdíjszolgáltatók és a szociális partnerek számára arra vonatkozóan, hogy ezt hogyan érjék el.

(7) A tőkepiaci unióval foglalkozó magas szintű fórum 2020. júniusi jelentése felhívja a figyelmet arra, hogy a nyugdíjak nem megfelelőségével kapcsolatos kockázatok politikai és költségvetési kihívásokat jelentenek a tagállamok számára, és azt javasolja a Bizottságnak, hogy i. dolgozzon ki egy eredménytáblát a tagállamok által a nyugdíjak megfelelősége és fenntarthatósága terén elért eredmények mérésére; ii. ösztönözze az egyéneknek szóló nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek kialakítását; és iii. támogassa az automatikus beléptetési rendszerek bevezetését annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban biztosítva legyen a nyugdíjjogosultsággal rendelkezők megfelelő lefedettsége.

(8) Az Európai Bizottság nevében készített, az automatikus beléptetéssel kapcsolatos bevált gyakorlatokról szóló 2021. évi tanulmány, valamint az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóságnak a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekkel és a nyugdíj-eredménytáblákkal kapcsolatos bevált gyakorlatokról szóló technikai tanácsa, illetve az európai megtakarítási és beruházási unió részeként végzett felülvizsgálatokhoz 2025 szeptemberében nyújtott kiegészítő technikai hozzájárulása további információkkal szolgált ezeken a területeken.

(9) Az Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság által közösen készített, a nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024. évi jelentés, illetve az Európai Bizottság és a Gazdaságpolitikai Bizottság által közösen kidolgozott, az idősödésről szóló 2024. évi jelentés, amely az idős korral összefüggésben az elkövetkező évtizedekben várható közkiadásokat vázolja fel, információkkal szolgál a Bizottság számára az Unión belüli nyugdíjak megfelelőségéről és a legfontosabb kihívásokról, illetve az államháztartások fenntarthatóságáról.

(10) A szociális jogok európai pillérének 15. elve kimondja, hogy a munkavállalók és önfoglalkoztatók az általuk befizetett járulékokkal arányos, megfelelő jövedelmet biztosító nyugdíjra jogosultak, valamint hogy a nők és a férfiak számára egyenlő esélyeket kell biztosítani a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez.

(11) A munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlás ([1]) azt ajánlja a tagállamoknak, hogy gondoskodjanak arról, hogy valamennyi szociális védelmi rendszer feltételei és szabályai átláthatók legyenek, és hogy a magánszemélyek naprakész, átfogó, hozzáférhető, felhasználóbarát és közérthető tájékoztatást kapjanak egyéni jogosultságaikról és kötelezettségeikről. Emellett azt az ajánlást intézi a tagállamokhoz, hogy szükség esetén egyszerűsítsék a szociális védelemhez való hozzáférés és az abban való részesülés adminisztratív követelményeit a munkavállalók, az önfoglalkoztatók és a munkáltatók számára.

(12) mivel az alacsony pénzügyi műveltség, valamint a kognitív és viselkedési torzítások akadályozhatják a nyugdíjtervezést, intézkedésekre van szükség a pénzügyi oktatásnak és a nyugdíjak átláthatóságának előmozdítása érdekében. A 2023. júliusi Eurobarométer felmérés szerint a népesség jelentős részénél tapasztalhatók ilyen torzítások. A Tanács a 2024. május 14-i következtetéseiben felkérte a tagállamokat és a Bizottságot, hogy hozzanak széles körű intézkedéseket az EU-n belüli pénzügyi műveltség növelése és többek között annak érdekében, hogy segítsék az embereket a jövőre való felkészülésben és a biztonságos jövőt garantáló befektetésekben. E felkérésre válaszul a Bizottság 2025. szeptember 30-án a pénzügyi műveltségre vonatkozó stratégiát tett közzé, amely az annak lehetővé tételét célzó kezdeményezéseket tartalmaz, hogy az emberek megalapozottabb döntéseket hozzanak a hosszú távú előrelátással – többek között a nyugdíjtervezéssel – kapcsolatban.

(13) A pénzügyi oktatással kapcsolatos intézkedések mellett hatékony tájékoztatásra is szükség lesz ahhoz, hogy az emberek érdemben be tudjanak kapcsolódni a nyugdíjukkal kapcsolatos pénzügyi tervezésbe. Számos európai polgár nem rendelkezik az ahhoz szükséges információkkal és eszközökkel, hogy nyomon kövesse a különböző rendszerek és – fokozódó tendenciaként – országok között egyre jobban eloszló nyugdíjjogosultságait, ami megnehezíti, hogy megalapozott döntéseket hozzon a karrier-, nyugdíj- és megtakarítási szükségletekről. A karrierdöntések – például a karriermegszakítások és a részmunkaidős foglalkoztatás – nyugdíjkorhatárra és -megtakarításokra gyakorolt hatásainak tudatosítása lehetővé tenné, hogy a kedvezményezettek, különösen a nők, jól megalapozott döntéseket hozzanak. A nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszer (PTS) egy olyan digitális eszköz, amely az összes forrásra kiterjedő összesített áttekintést nyújt a felhalmozott jogosultságokról, valamint ideális esetben a várható nyugellátásokról, előmozdíthatja az átláthatóságot és a tudatosságot, és növelheti a nyugdíjrendszerekbe vetett bizalmat, ezáltal lehetővé téve az egyének számára, hogy jobban felmérjék nyugdíjjövedelmük jövőbeli megfelelőségét, és megalapozott döntéseket hozzanak. Bár a legtöbb tagállam rendelkezik a nyugdíjjogosultságokra vonatkozó külön online információs platformokkal, ezek gyakran az állami nyugdíjakra korlátozódnak, és nem fedik le teljes mértékben a kiegészítő nyugdíjakat. Jelenleg csupán néhány tagállam biztosít olyan nyugdíj-nyomonkövetési rendszert, amely átfogó információkat nyújt valamennyi pillérről és szolgáltatóról.

(14) A tagállamoknak átfogó nyugdíj-nyomonkövetési rendszert kell polgáraik rendelkezésére bocsátaniuk. Ennek célja, hogy pótolja a nyugdíjakkal kapcsolatos információhiányt, és lehetővé tegye az egyének számára, hogy felmérjék és szükség esetén növeljék a nyugdíjjövedelmek jelenlegi és jövőbeli megfelelőségét. Az EIOPA szakvéleménye bevált gyakorlatokat tartalmaz a nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek kialakítására, irányítására és végrehajtására vonatkozóan. A hatékonyság érdekében a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek kialakításának felhasználóközpontúnak kell lennie, és figyelembe kell vennie az átlagos személy igényeit és kognitív torzításait. Ez azt jelenti, hogy az információkat egyszerű és érthető módon, közérthetően megfogalmazva kell megjeleníteni, és többrétegű megközelítést kell alkalmazni, amelynek keretében az alapvető információkat elsősorban a kezdőlapon kell megadni. Emellett részletes tájékoztatást kell nyújtani a jövőbeli ellátásokról azoknak a felhasználóknak, akik alaposabb információkat kívánnak kapni azokról. A tagállamoknak emellett biztosítaniuk kell, hogy a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerük megfeleljen az európai akadálymentesítési irányelv ((EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2])) és a honlapok akadálymentesítéséről szóló irányelv ((EU) 2016/2102 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3])) követelményeinek.

([1]) A Tanács Ajánlása (2019. november 8.) a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről (HL C 387., 2019.11.15., 1. o.).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2102 irányelve (2016. október 26.) a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről (HL L 327., 2016.12.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj).

(15) Az Európai Bizottság támogatja az európai nyugdíjkövetési szolgáltatás elnevezésű páneurópai platform fejlesztését, amelynek célja, hogy központi egységként összekapcsolja az Unión belüli különböző nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszereket. Az európai nyugdíjkövetési szolgáltatásnak lehetővé kell tennie az utazó munkavállalók számára, hogy áttekintést kapjanak a nyugdíjjogosultságaikról, függetlenül attól, hogy azokat melyik tagállamban szerezték meg. A nyugdíjak határokon átnyúló hatékony nyomon követésének előfeltétele, hogy a nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek létrehozásakor, tervezésekor vagy kiigazításakor biztosítsák a műszaki interoperabilitást és az adatoknak az európai nyugdíjkövetési szolgáltatással történő megosztására való jogosultságot.

(16) A demográfiai trendek, a technológiai fejlődés foglalkoztatásra gyakorolt hatása és az új munkavégzési formák Unió-szerte egyre nagyobb kihívást jelentenek a nyugdíjrendszerek megfelelősége és fenntarthatósága szempontjából. Az EU-ban a bruttó átlagbér százalékában kifejezett átlagos állami nyugdíj várhatóan csökkenni fog a következő évtizedekben. Az EU-n belül ugyanakkor jelentős különbségek figyelhetők meg a nyugdíjrendszerek szerkezete és a nyugdíjjogosultságok tekintetében a különböző korcsoportok, nemek, ágazatok, kereseti szintek, valamint karrieridők és -pályák között. Ez azt jelenti, hogy a népességen belül egyenlőtlenségek mutatkoznak a nyugdíjak megfelelőségét illetően.

(17) A demográfiai nyomásra tekintettel a legtöbb tagállam megreformálta nyugdíjrendszerét, ami sok esetben alacsonyabb állami nyugdíjhelyettesítési rátákhoz vezethet. A fenntarthatóság növelésére irányuló számos reform ellenére több tagállamban továbbra is nyomás nehezedik az állami nyugdíjrendszerekre. A foglalkoztatói és az egyéni nyugdíjkonstrukciók mindeközben egyre nagyobb szerepet játszanak az állami nyugdíjrendszerek kiegészítésében annak biztosításával, hogy – a rendszer fenntarthatóságának megőrzése mellett – a nyugdíjasok megfelelő nyugdíjjövedelemmel rendelkezzenek. A kiegészítő nyugdíjrendszer azonban számos tagállamban nem épült ki megfelelően, és a népességeik lefedettségi szintje több, egymással összefüggő tényező miatt eltérő (így például a megtakarítási képességben mutatkozó különbségek, az elégtelen pénzügyi műveltség és átláthatóság, valamint az azzal kapcsolatos kétségek okán, hogy a kiegészítő nyugdíjrendszerek képesek-e reálhozamot generálni a megtakarításokon). A foglalkoztatói nyugdíjakhoz való hozzáférés a munkaszerződés típusától, a foglalkoztatási ágazattól, a munkáltató méretétől, valamint a kollektív tárgyalási rendszerek és a szociális párbeszéd e kérdésekre gyakorolt hatásától függ. Erőfeszítéseket kell tenni a kiegészítő nyugdíjakhoz való hozzáférés megkönnyítésére egy olyan átfogó megközelítés révén, amely figyelembe veszi a népesség különböző csoportjainak eltérő helyzetét.

(18) mivel a nyugdíjrendszerek megszervezése a tagállamok feladata, ezen ajánlás célja, hogy iránymutatást nyújtson a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek, a nyugdíj-eredménytáblák és az automatikus beléptetési keretek bevezetéséhez és – adott esetben és szükség szerint – felülvizsgálatához. Az ajánlás célja, hogy növelje az egyének tudatosságát az összes nyugdíjpillérből származó várható teljes nyugdíjjövedelmükkel kapcsolatban, elősegítse a nyugdíjba vonulásra való jobb felkészülésüket, továbbá hogy segítséget nyújtson a tagállamoknak nyugdíjrendszereik fenntarthatóságának és megfelelőségének értékeléséhez és felülvizsgálatához, többek között különböző demográfiai csoportok szerint. Az ajánlás figyelembe veszi az érdekelt felektől a konzultációk során érkezett véleményeket és tanácsokat, valamint a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek, a nyugdíj-eredménytáblák és az automatikus beléptetés társadalmi-gazdasági hatásaira vonatkozó tényadatokat.

(19) A szociális partnerek számos tagállamban alapvető szerepet játszanak a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények irányításában és kialakításában, valamint az autonómiájuk és a kollektív tárgyalási jogosultságaik gyakorlásában. A szociális párbeszéden alapuló megosztott felelősség e modellje rendkívül hatékonynak bizonyult a stabil foglalkoztatói nyugellátás biztosításában. Bebizonyosodott, hogy ez elősegíti a munkavállalók és a munkáltatók felelősségvállalását, és fokozza a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények hosszú távú fenntarthatóságát, megfelelőségét, hatékonyságát és átláthatóságát, valamint a munkavállalók és a munkáltatók gazdasági és társadalmi érdekeivel való összhangját. Egyes tagállamokban, ahol a foglalkoztatói nyugdíjrendszerek kevésbé fejlettek, a munkáltatók kiegészítik a munkavállalóik által fizetett egyéni nyugdíjcélú befizetéseket. Ez a hozzájárulás tükröződik a munkavállalók bércsomagjában, és a nyugdíjjövedelem növelését szolgálja.

(20) A nyugdíjreform-szükségletekről és e reformok hatásairól csak objektív és megbízható adatokra építve nyújtható hiteles tájékoztatás a nyilvánosság számára. A hosszú távú nyugdíjreformok kialakításakor alapvető fontosságú, hogy a tagállamok a szakpolitikai döntéseiket az állami és a kiegészítő nyugdíjak tekintetében egyaránt átfogó és kellően előre tekintő információkra alapíthassák. Míg azonban az állami nyugdíjakra vonatkozó kiterjedt adatok mellett a legtöbb tagállam a kiegészítő nyugdíjpénztárakról és azok tagságáról is statisztikákat vezet, csupán néhány tagállam rendelkezik a többpilléres nyugdíjrendszereik általános megfelelőségének és fenntarthatóságának szisztematikus nyomon követéséhez szükséges adatokkal és eszközökkel.

(21) A nyugdíj-eredménytáblák segíteni kívánják a tagállamokat abban, hogy a többpilléres rendszereikben nyomon kövessék a nyugdíjlefedettség, a megfelelőség és a fenntarthatóság változásait, valamint hogy pontos és megbízható adatokkal támaszthassák alá a nyugdíjreformot szolgáló intézkedéseiket. Egy ilyen átfogó áttekintés lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy a költségvetés fenntarthatóságának és megfelelőségének biztosítása mellett átfogó nyugdíj- és szociális reformokat dolgozzanak ki, továbbá elősegítené a reformok szükségességéről és hatásairól folytatott objektív nyilvános vitát.

(22) Az EIOPA azt javasolja, hogy az ilyen eredménytáblák kidolgozása során ugyanazokat a mutatókat használják, mint az idősödésről és a nyugdíjak megfelelőségéről szóló hároméves jelentésekben, illetve az Európai Bizottság éves adósságfenntarthatósági figyelőjében. Ezeket a mutatókat ki kell egészíteni a foglalkoztatói és egyéni nyugdíjaknak a megfelelőséghez és a fenntarthatósághoz való hozzájárulására vonatkozó kulcsfontosságú információkkal. A nyugdíjadatok körét és pontosságát idővel javítani lehetne, ha a nyugdíjszolgáltatók felügyeletében részt vevő különböző nemzeti hatóságok összegyűjtik a releváns adatokat és biztosítják, hogy azokat feltöltsék egy központi adatplatformra. Relevánsak lennének a jövőbeli és a jelenlegi nyugdíjasok járulékaira és felhalmozott jogosultságaira vonatkozó, nem összevont adatok. A tagállamok számára emellett előnyösnek bizonyulhat az adatok rangsorolásával és gyűjtésével kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása.

(23) Növeli az előrejelzések pontosságát, ha rendelkezésre állnak többek között az eszközállományra, a kötelezettségállományra, a járulékokra, a hozamokra és a díjakra, valamint a kiegészítő nyugdíjban részesülők nem és életkor szerinti megoszlására vonatkozó információk. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy javítsák a kiegészítő nyugdíjakra vonatkozó adataik minőségét és az említett nyugdíjak nyomon követését, és működjenek együtt a Bizottsággal és a többi tagállammal egy olyan eszköz létrehozása érdekében, amely átfogó áttekintést nyújt a nyugdíjrendszerek jelenlegi és jövőbeli megfelelőségéről és fenntarthatóságáról. Az idősödésről szóló jelentésben, illetve a nyugdíjak megfelelőségéről szóló jelentésben alkalmazottakkal azonos fogalommeghatározások és osztályozások használata lehetővé tenné a tagállamok által a nyugdíj-eredménytáblákban közölt adatok összehasonlíthatóságát. Az e jelentéseket készítő munkacsoportok szükség esetén további fogalommeghatározásokat, feltételezéseket, módszertanokat, iránymutatásokat és taxonómiákat dolgozhatnak ki, biztosítva, hogy az adatszolgáltatási teher minimális legyen. A nem euroövezeti tagállamokat is magában foglaló formációban ülésező eurocsoport által az Európai Bizottságra és a tagállamokra ruházott feladattal összhangban a nemzeti nyugdíjmutatóknak egy uniós nyugdíj-eredménytáblában történő összeállítása lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy összehasonlítsák nyugdíjrendszereik teljesítményét más tagállamokéval, és ötleteket gyűjtsenek a nyugdíjak magas szintű megfelelőségéhez és költségvetési fenntarthatóságához vezető bevált gyakorlatokból.

(24) Amennyiben a nyugdíjak megfelelőségének előre jelzett csökkenése ellenére a szakpolitika változatlan marad, az önkéntes kiegészítő nyugdíjrendszerekben való alacsony részvétel és a háztartások által a hosszú távú megtakarítási és befektetési termékekben megtakarított – a bankbetétként megtakarított pénzügyi vagyonukhoz képest – viszonylag szerény összeg rávilágít arra, hogy a meglévő ösztönzők nem elég meggyőzők ahhoz, hogy sok egyént cselekvésre sarkalljanak. Az automatikus beléptetéssel működő rendszerek segíthetnek e tekintetben.

(25) Az automatikus beléptetés azt jelenti, hogy az egyének automatikusan bekerülnek egy kiegészítő nyugdíjrendszerbe, de lehetőségük van a kilépésre. Ez annyiban eltér a választható belépéstől, hogy ott aktív döntésre van szükség a rendszerbe való belépésről. Az automatikus beléptetés sikeresnek bizonyult a nyugdíj-megtakarítási rendszerekben való részvétel növelésében azokban az országokban, ahol megvalósították azt. Jellemzően foglalkoztatói nyugdíjak esetében használják, de más helyzetekben is alkalmazható, például önfoglalkoztatók esetében.

(26) A tagállamoknak célszerű létrehozniuk az automatikus beléptetés lehetővé tételéhez szükséges jogi keretet. A támogató környezet megteremtése érdekében ehhez legalább a következőket kell megtenniük: i. meg kell határozni az automatikus beléptetés által potenciálisan érintett népességet; ii. dönteni kell a kilépés és újbóli belépés lehetőségeinek kereteiről; iii. meg kell határozni a feltételeknek megfelelő nyugdíjrendszerek körét; és iv. ki kell dolgozni egy alapértelmezett nyugdíjrendszert. A tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy az illetékes nemzeti hatóságok képesek legyenek felügyelni az automatikus beléptetésből származó megtakarítások befektetésének és kezelésének módját, valamint biztosítani, hogy a költségek arányosak maradjanak a kínált hozammal.

(27) Az automatikus beléptetési mechanizmusokat úgy kell bevezetni, hogy az ne veszélyeztesse a tagállamokban jól működő állami vagy kiegészítő nyugdíjrendszerek integritását. Az automatikus beléptetési mechanizmusok nem hozhatják hátrányos helyzetbe a meglévő foglalkoztatói nyugdíjrendszerek résztvevőit, nem gyengíthetik a munkavállalók foglalkoztatói nyugdíjrendszerekben való kötelező részvételét ott, ahol létezik ilyen kötelező részvétel, és nem áshatják alá a nemzeti szolidaritási mechanizmusokat. A különböző országokból származó tapasztalatok rávilágítottak az automatikus beléptetési mechanizmusok kialakításának bizonyos jellemzőire, amelyek befolyásolják az automatikus beléptetés hatékonyságát. A minél szélesebb körű elterjedés és az automatikus beléptetés sikerének biztosítása érdekében a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tanuljanak ezekből a bevált gyakorlatokból, és szükség esetén igazítsák azokat a saját országukra jellemző körülményekhez.

(28) A nyugdíjak megfelelőségének javítása, valamint a nyugdíjak tekintetében a különböző népességcsoportok, foglalkoztatási ágazatok és munkaszerződés-típusok szerinti különbségek kezelése érdekében az automatikus beléptetésnek a népesség lehető legszélesebb körére kell kiterjednie.

(29) A múltbeli tapasztalatok azt mutatják, hogy az automatikus beléptetés hatékonyabban növeli a kiegészítő nyugdíjrendszerekben való részvételt, ha a végrehajtása során elegendő időt biztosítanak az információk terjesztésére, a szociális partnerekkel és az érdekelt felekkel, például a pénzügyi közvetítőkkel folytatott széles körű konzultációra, valamint a nyilvánosság tájékoztatását célzó hatékony kommunikációs kampányok kidolgozására. A nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekkel való szinergiák, valamint a pénzügyi oktatási és tudatosságnövelő programok javíthatják a leendő tagok ismereteit. A tanulási tapasztalatok biztosítása és az alkalmazkodás terheinek csökkentése érdekében a tagállamoknak érdemes lehet fontolóra venniük az automatikus beléptetés szakaszos bevezetését, például a rendszernek a munkáltatók és az érintett személyek meghatározott körére történő fokozatos kiterjesztésével, vagy a járulékfizetési mértékek idővel történő növelésének lehetővé tételével. Különösen a végrehajtás kezdeti szakaszaiban segítheti elő a rendszer szélesebb körű elfogadottságát és a kilépők számának csökkentését az is, ha a rendszer egy viszonylag alacsony járulékfizetési mértékkel indul el, amely idővel fokozatosan a nyugdíjak megfelelőségére vonatkozó cél eléréséhez szükséges szintre emelkedik.

(30) Az automatikus beléptetést kezdeményezni kívánó vagy arra kötelezett munkáltatók – különösen a viszonylag kisebbek – adminisztratív és működési kihívásokkal szembesülhetnek a munkavállalók meglévő kiegészítő nyugdíjrendszerekbe való beléptetése vagy saját foglalkoztatói nyugdíjrendszerek létrehozása során. A tagállamoknak ezért fontolóra kell venniük, hogy adminisztratív támogatást nyújtsanak a munkáltatóknak, adott esetben a szociális partnerekkel együttműködve.

(31) A kiegészítő nyugdíjrendszerekbe való belépés a munkavállalók számára a jelenlegi rendelkezésre álló jövedelmük csökkenését eredményezheti, viszont nyugdíjba vonulásukat követően nagyobb jövedelmük lesz. Ez különösen az alacsony keresetűek és a fiatalabb munkavállalók számára lehet anyagilag megterhelő, és így esetükben magasabb lehet a kilépők aránya, és alacsonyabb lehet a résztvevők aránya. A tagállamoknak érdemes fontolóra venniük olyan célzott adóösztönzők vagy támogatások alkalmazását, amelyek megfizethetővé teszik az említett csoportok számára az automatikus beléptetésű rendszerekben való részvételt, vagyis maradásra ösztönöznek. Ezen ösztönzők hatékonysága közérthető tájékoztatással, valamint egyértelmű, egyszerű eljárásokkal lenne biztosítható. A tagállamok általánosabb jellegű adóösztönzők bevezetését is mérlegelhetik a kiegészítő nyugdíjak széles körű elterjedésének ösztönzése érdekében, különösen a fent említett csoportok esetében. A Bizottság továbbá határozottan arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az adóösztönzőiket észszerű és költséghatékony módon alakítsák ki, figyelembe véve azok költségvetési vonzatait és az egyéb eszközökre, például a megtakarítási és befektetési számlákra gyakorolt hatásukat. Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a kiegészítő nyugdíjtermékek elterjedésének ösztönzése érdekében adó- és egyéb kedvezményeket nyújtanak, az (EU) 2024/1265 tanácsi irányelvvel ([4]) módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv ([5]) 14. cikke szerinti tájékoztatási kötelezettségükkel összhangban részletes információkat tesznek közzé az adókiadások bevételekre gyakorolt hatásáról.

(32) A munkaerőpiac szerkezete a tagállamokon belül és a tagállamok között is jelentős eltéréseket mutat. A határozatlan idejű, teljes munkaidős foglalkoztatás mellett sokan valamilyen atipikus foglalkoztatási formában vagy önfoglalkoztatóként dolgoznak. Az utóbbi két foglalkoztatási kategóriába tartozó személyek jövedelme idővel változhat, a foglalkoztatásukban gyakori szünetek lehetnek, ami miatt nem feltétlenül áll módjukban, hogy rendszeresen járulékot fizessenek egy kiegészítő nyugdíjrendszerbe. Annak biztosítása érdekében, hogy minden embernek lehetősége legyen a kötelező nyugdíj kiegészítésére, és igénybe vehesse az automatikus beléptetési mechanizmusokat, a tagállamoknak érdemes megvizsgálniuk e két kategória különleges kezelésének vagy testre szabott szabályozásának lehetőségeit, például oly módon, hogy nagyobb rugalmasságot biztosítanak számukra a kiegészítő nyugdíjrendszerekbe irányuló járulékfizetéseik gyakorisága és összege tekintetében.

(33) mivel a népességnek nem minden csoportja tartja időszerűnek vagy megfizethetőnek, hogy elköteleződjön bizonyos összegű járulékoknak kiegészítő nyugdíjrendszerekbe történő befizetésére, bizonyos kereteken belül lehetőséget kell biztosítani számukra a kilépésre és az újbóli belépésre. Így lehetővé válna számukra, hogy kilépjenek a rendszerből, illetve adott esetben egy későbbi szakaszban újból csatlakozzanak az automatikus beléptetéssel működő rendszerekbe. E lehetőség biztosítása növelné a rendszer elfogadottságát és az abba vetett bizalmat. A tagállamok dönthetnek arról, hogy milyen időközönként biztosítják az említett lehetőséget a rendszerbe való ki- illetve belépésre, ugyanakkor ennek mérlegelésekor a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy megtalálják a helyes egyensúlyt a rendszerbeli részvétel és stabilitás maximalizálására, illetve a tényleges választási lehetőség biztosítására vonatkozó célkitűzés között. A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy egyértelműen határozzák meg a kiegészítő nyugdíjrendszerekben való részvétel feltételeit, és körültekintően határozzák meg a kilépés és az újbóli belépés lehetőségeit.

([4]) A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([5]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

(34) Egyes emberek nem feltétlenül rendelkeznek a hosszú távú befektetési döntések meghozatalához szükséges információkkal vagy pénzügyi készségekkel. Az is előfordulhat, hogy egyesek nehezen tudnak választani a különböző befektetési profilok között, amelyek mindegyikéhez a hozam és a kockázat eltérő kombinációja tartozik. Annak érdekében, hogy az embereknek ne kelljen túl sok és túl összetett döntést hozniuk az automatikus beléptetési folyamat során, a tagállamoknak célszerű alapértelmezett megoldásokat kínálniuk, a választási lehetőségeket pedig célszerű korlátozniuk olyan elemek tekintetében, mint járulékfizetési mérték, a választható befektetési konstrukciók vagy termékek, a befektetési stratégiák és a kifizetési konstrukciók. Biztosítaniuk kell ugyanakkor a megfelelő nyugdíjjövedelemre és a nyugdíjak megfelelőségére vonatkozó célok elérését, mivel a tapasztalatok azt mutatják, hogy az automatikusan beléptetett munkavállalók többsége hajlamos elfogadni az alapértelmezett ajánlatokat, és ragaszkodni azokhoz.

(35) Jellemző például, hogy amikor különböző befektetési profilok között kell választani, a nyugdíjjövedelem szociális védelem szempontjából betöltött jelentősége miatt sokan hajlamosak konzervatív befektetési profilokat választani, gyakran a tőkevédelem valamilyen formájával kiegészítve. A választott konstrukciótól függően azonban az ilyen tőkevédelem költséges lehet, és korlátozhatja a nyugdíj-megtakarítások értékének potenciális emelkedését hosszú távon. Az életszakasz-alapú – vagyis a résztvevők életkorának előrehaladásával kockázatvállalóból óvatosabbá váló – befektetési stratégiák a megtakarítások felértékelődésének lehetőségét hordozzák, és a beépített kockázatcsökkentés révén védik is a megtakarítások értékét, így megfelelőek lehetnek a résztvevők többsége számára. A tagállamoknak célszerű ezeket a befektetési stratégiákat tekinteni a legalkalmasabb alapértelmezett konstrukciónak. A kiegészítő nyugdíjrendszerek résztvevői számára azonban biztosítani kell a lehetőséget arra is, hogy pályafutásuk alatt más konstrukciót válasszanak vagy más befektetési stratégiákra térjenek át.

(36) A nyugdíjak megfelelőségének javítása érdekében, valamint tekintettel arra, hogy az egyének pályafutásuk vagy életük számos különböző pontján dönthetnek a kiegészítő nyugdíjrendszerekbe való belépésről vagy újrabelépésről, lehetővé kell tenni az emberek számára, hogy önkéntes befizetésekkel egészítsék ki a minimális járulékokat.

(37) A kiegészítő nyugdíjtermékek és egyéb nyugdíj-megtakarítások struktúrája jelentősen eltér az EU-n belül, és túlmutat a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények által kezelt, uniós szinten szabályozott foglalkoztatói nyugdíjrendszereken. Számos tagállamban a foglalkoztatói nyugdíjkonstrukciók biztosítási termékek és magánnyugdíjtermékek formáját is öltik, és néhány tagállamban egyes határokon átnyúlóan működő vállalatok a páneurópai magánnyugdíjterméket (PEPP) választották a munkavállalóik számára biztosított nyugdíjkonstrukcióként. Minden ilyen rendszer közös jellemzője, hogy azokat a munkáltatók és a munkavállalók által fizetett járulékok egyaránt finanszírozzák. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az automatikus beléptetés feltételeinek megfelelőként kiválasztott megoldások hosszú távon előnyösek legyenek a megtakarítók számára. Ennek fényében tanácsos, hogy a tagállamok a kitűzött szakpolitikai célok elérésére való alkalmasságuk alapján válasszák ki az automatikus beléptetést követően elérhető nyugdíjtermékeket, adott esetben a szociális partnerekkel és az érdekelt szolgáltatókkal konzultálva. Ezen túlmenően, ami a munkáltatóknak és a munkavállalóknak nyújtott adóösztönzőket és/vagy támogatásokat illeti, a tagállamoknak minden hasonló termék esetében ugyanazokat az adókedvezményeket és támogatásokat kell biztosítaniuk. Az uniós nyugdíjpiac nagyobb fokú integrációjának előmozdítása és az egységes piac szempontjainak érvényre juttatása érdekében a tagállamoknak meg kell szüntetniük az adózási és egyéb nemzeti akadályokat, megkönnyítve ezzel a nyugdíjalapok határokon átnyúló befektetéseit és működését.

(38) A lefedettség maximalizálása érdekében az alapértelmezett konstrukcióknak minden munkavállaló és önfoglalkoztató számára elérhetőnek kell lenniük, beleértve azokat is, akik olyan gazdasági ágazatokban vagy munkavállalói kategóriákban dolgoznak, amelyek nem tartoznak a szociális partnerek megállapodásai alapján létrehozott foglalkoztatói nyugdíjrendszerek hatálya alá. A munkavállalók pályafutásuk során bármikor munkahelyet válthatnak, gazdasági ágazatok vagy országok között mozoghatnak, vagy dolgozhatnak olyan típusú szerződések alapján, amelyekre nem feltétlenül terjed ki kiegészítő nyugdíjkonstrukció. A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy ezeknek az egyéneknek továbbra is kell-e járulékot fizetniük abba a nyugdíjkonstrukcióba, amelybe korábban beléptek, vagy be kell-e lépniük valamely alapértelmezett nyugdíjkonstrukcióba vagy bármely más, általuk választott, a feltételeknek megfelelő nyugdíjkonstrukcióba. Ez utóbbi esetben a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy a munkavállalók jogosultak legyenek-e arra, hogy nyugdíjjogosultságaikat egy másik rendszerbe helyezzék át, és ha igen, milyen feltételek mellett.

(39) A tagállamoknak rendszeresen értékelniük kell az automatikus beléptetési keret működését, és megfelelő mechanizmus révén biztosítaniuk kell az elérhető termékek vagy konstrukciók és azok szolgáltatóinak felügyeletét. A felügyeleti hatóságoknak képesnek kell lenniük az érintett nyugdíj-előtakarékossági konstrukciók teljesítményének nyomon követésére, valamint arra, hogy szükség esetén és korai szakaszban beavatkozzanak annak biztosítása érdekében, hogy a kiegészítő nyugdíjrendszerek ténylegesen növeljék a nyugdíjjövedelmeket, és megőrizzék a résztvevők jogait. A hatékony felügyelet növelheti a rendszerbe vetett bizalmat és csökkentheti a kilépések számát.

(40) Egyes országok kötelezővé tették a munkáltatók számára a munkavállalók automatikus beléptetését. Az ilyen intézkedést alkalmazó országok egy részében létrehoztak egy állami szervet, amely a nyugdíj-megtakarítások igazgatásáért felelős, és szerepet játszik a nyugdíj-megtakarítások befektetésében. Ezek az intézkedések jelentősen növelhetik a részvételt. A tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy képesek-e biztosítani az ilyen intézkedések hatékony végrehajtásához szükséges feltételeket.

(41) Ez az ajánlás nem érinti a tagállamoknak a nemzeti nyugdíjrendszereik megszervezésére és kialakítására vonatkozó hatáskörét. Ez az ajánlás nem korlátozza a szociális partnerek autonómiáját, ha ők felelősek a nyugdíjrendszerek létrehozásáért és irányításáért. Ezért ez az ajánlás nem érintheti a nyugdíjrendszerek és a kollektív tárgyalási rendszerek megszervezésére vonatkozó nemzeti szociális és munkajogot,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. cikk

Tárgy

(1) Ezen ajánlás a nyugdíjrendszerek megerősítésével foglalkozik, amelyet az egyéni nyugdíj-nyomonkövetési rendszerek és a nyugdíj-eredménytáblák fejlesztésével, valamint a kiegészítő nyugdíjrendszerekbe való automatikus beléptetés bevezetésével kíván elérni. Intézkedéseket irányoz elő annak elősegítésére, hogy az emberek megalapozott döntéseket hozzanak nyugdíjcélú megtakarításaik tervezésekor, és hogy a tagállamok megalapozott döntéseket hozzanak a nyugdíjak megfelelőségével és fenntarthatóságával kapcsolatban. Intézkedéseket határoz meg továbbá annak érdekében, hogy a kiegészítő nyugdíjrendszerekben való részvétel ösztönzésével növelje a nyugdíjak megfelelőségét és fenntarthatóságát

(2) Ez az ajánlás nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy meghatározzák szociális védelmi rendszerük – többek között nyugdíjrendszerük – alapelveit, valamint a munkaügyi kapcsolatok és a szociális párbeszéd terén alkalmazott nemzeti gyakorlataik különböző formáit.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen ajánlás alkalmazásában:

1. A kötelező nyugdíjrendszerek a kormányzat által kezelt, jogszabályokon alapuló nyugdíjrendszerek.

2. A kiegészítő nyugdíjrendszerek foglalkoztatói és egyéni nyugdíjrendszerek, amelyek általában a kötelező nyugdíjrendszerek mellett biztosítanak kiegészítő nyugdíjjövedelmet.

3. A foglalkoztatói nyugdíjrendszerek munkaviszonyhoz kapcsolódó kollektív nyugdíjrendszerek, amelyek jellemzően a munkáltatók és a munkavállalók közötti szerződéses megállapodásokon alapulnak, vagy szakmai tevékenységhez kapcsolódnak.

4. Az egyéni nyugdíjkonstrukció jellemzően egy egyéni megtakarító és egy pénzügyi szolgáltató közötti szerződésen alapuló nyugdíj-megtakarítási konstrukció, amely kifejezetten nyugdíjjövedelem nyújtására irányul.

5. A nyugdíj-nyomonkövetési rendszer olyan digitális eszköz, jellemzően egy biztonságos internetes portál vagy mobilalkalmazás, amely az egyéneknek nyújt áttekintést felhalmozott egyéni nyugdíjjogosultságaikról és a jövőbeli ellátásaikra vonatkozó előrejelzésekről az összes olyan nyugdíjrendszer tekintetében, amelyeknek tagjai vagy kedvezményezettjei.

6. A nyugdíj-eredménytábla a tagállamoknak nyújt átfogó áttekintést nyugdíjrendszereikről, olyan mutatókkal, amelyek a jelenlegi és jövőbeli nyugdíjjogosultságokat tagállami szinten, források szerint összesítik (különös tekintettel a kötelező, a foglalkoztatói és a magánnyugdíjakra), ami lehetővé teszi a nyugdíjak megfelelősége és fenntarthatósága terén fennálló hiányosságok azonosítását.

7. Az automatikus beléptetés révén az emberek automatikusan valamely kiegészítő nyugdíjrendszer tagjaivá válnak, de abból meghatározott időkereteken belül kiléphetnek.

8. A nyugdíjak megfelelősége a nyugdíjrendszerek következő célkitűzéseire utal i. az idősek szegénységgel szembeni védelme; ii. a nyugdíjba vonuláskor fennálló jövedelemszint fenntartása, iii. a nyugdíjas életszakasz méltányos hosszának biztosítása. A kiegészítő nyugdíjrendszerek elsősorban a második célkitűzéshez, a jövedelemfenntartáshoz járulnak hozzá.

3. cikk

A nemzeti sajátosságokhoz való alkalmazkodás

A munkaügyi kapcsolatok és a szociális párbeszéd meglévő gyakorlatainak, illetve a nemzeti nyugdíjrendszerek szervezésére és kialakítására vonatkozó tagállami hatásköröknek a sérelme nélkül, a Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy az ezen ajánlásban felvázolt intézkedések végrehajtása során a kialakult nemzeti gyakorlatnak és a nemzeti nyugdíjrendszer struktúrájának megfelelően, a helyénvaló mértékben, vonják be és kérjék fel konzultációra a szociális partnereket és az érintett érdekelt feleket, például a nyugdíjszolgáltatókat és a kedvezményezettek érdekvédelmi szervezeteit. A Bizottság arra ösztönzi tagállamokat, hogy tanuljanak más tagállamok bevált gyakorlataiból, és azokat szükség szerint igazítsák nemzeti sajátosságaikhoz.

I. FEJEZET

NYUGDÍJMONITORING-ESZKÖZÖK

I. SZAKASZ

Nyugdíj-nyomonkövetés

4. cikk

Átfogó nyugdíj-nyomonkövetési rendszer létrehozása

(1) Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok hozzanak létre nyugdíj-nyomonkövetési rendszert. E rendszernek olyan egységes, országos és ingyenes szolgáltatásnak kell lennie, amely az egyének számára áttekintést nyújt felhalmozott egyéni nyugdíjjogosultságaikról, mindazon különböző nyugdíjrendszerek tekintetében, amelyekbe valaha beléptek. A nyugdíj-nyomonkövetési rendszernek ki kell terjednie a kötelező nyugdíjrendszerekre, a foglalkoztatói nyugdíjrendszerekre és, ha vannak ilyenek, a magánnyugdíjtermékekre is, szükség esetén a hatály fokozatos kibővítésével. Továbbá az egyének pénzügyi tervezésének elősegítése érdekében a szolgáltatásnak előrejelzéseket kell adnia az egyének számára az érintett nyugdíjrendszerekből származó jövőbeli nyugdíjjövedelmeikről.

(2) A nyugdíj-nyomonkövetési rendszernek felhasználóbarát felhasználói felülettel kell rendelkeznie. Figyelembe kell vennie a különböző korcsoportok igényeit, továbbá az információkat az átlagfelhasználók igényeihez igazított egyértelmű és közérthető formában kell közölnie. A tagállamoknak célszerű mérlegelniük egy többszintű felhasználói felület használatát, amelynek kezdőoldalán a nyugdíjjogosultságokra vonatkozó alapinformációk és a jövőbeli ellátásokra vonatkozó egyszerű előrejelzések lennének láthatók, a részletesebb információk lekérdezésének lehetőségével. A részletesebb információk közé tartozhatnak például a karriermodellezésen alapuló előrejelzési forgatókönyvek. Emellett a tagállamoknak rendszeres felhasználói teszteket kell végezniük a felhasználói élmény tökéletesítése érdekében.

(3) A tagállamoknak figyelembe kell venniük a különböző népességcsoportok digitális készségeinek eltérő szintjét. Szükség esetén kiegészítő jelleggel nyújtaniuk kell nem digitális információkat és személyes szolgáltatásokat is, biztosítva az alapvető nyugdíjinformációkhoz való hozzáférést azok számára, akik nem használnak digitális eszközöket, beleértve a fogyatékossággal élő személyeket is, akik számára biztosítani kell az akadálymentességet. Ez történhet például telefonos segítség, e-mail vagy személyes találkozó útján.

5. cikk

Irányítás és finanszírozás

(1) A tagállamoknak egyértelmű irányítási struktúrát kell létrehozniuk a nyugdíj-nyomonkövetési rendszer számára, a nonprofit működés, a függetlenség, a hitelesség és az átláthatóság elvét szem előtt tartva, ami például közintézmény vagy köz-magán társulás keretében valósítható meg.

(2) A tagállamoknak – adott esetben a nyugdíjágazattal/érdekelt felekkel/szolgáltatókkal együttműködve – fenntartható finanszírozást kell biztosítaniuk a nyugdíj-nyomonkövetési rendszer létrehozásához és folyamatos működtetéséhez.

6. cikk

Adatbiztonság és interoperabilitás

(1) A tagállamoknak meg kell határozniuk a nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszerükben használandó adatcsere-modellt. A felhasználók biztonságos, egyedi és felhasználóbarát digitális azonosítására szolgáló módszer kialakítása és a polgárok személyes adatainak magas szintű védelme érdekében létre kell hozniuk egy kötelező és átfogó biztonsági és adatvédelmi keretet.

(2) A tagállamoknak a nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszer kialakításakor biztosítaniuk kell, hogy a műszaki infrastruktúrájuk és a – többek között az adatmegosztásra vonatkozó – jogi keretük összeegyeztethető legyen az európai nyugdíjkövetési szolgáltatással való jövőbeli összekapcsolással, ezzel támogatva az EU-n belüli munkaerő-mobilitást és az egyéni nyugdíjadatok/-információk határokon átnyúló cseréjét. Ehhez a tagállamoknak fel kell használniuk az európai nyugdíjkövetési szolgáltatás meglévő tagjainak bevált gyakorlatait és tapasztalatait.

II. SZAKASZ

Nyugdíj-eredménytáblák

7. cikk

Átfogó nyugdíj-eredménytáblák létrehozása

(1) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy hozzanak létre átfogó nemzeti nyugdíj-eredménytáblákat annak érdekében, hogy az idő múlásával szisztematikusan nyomon kövessék többpilléres nyugdíjrendszereik általános megfelelőségét és fenntarthatóságát, valamint a nyugdíjak terén mutatkozó egyenlőtlenséget. E célból a tagállamoknak összesített adatokat kell gyűjteniük és nyilvánosan hozzáférhetővé tenniük mind az állami, mind a kiegészítő nyugdíjaknak a nyugdíjjövedelem megfelelőségéhez és nyugdíjrendszerük fenntarthatóságához való hozzájárulásáról.

(2) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy használják fel a közintézmények felé már egyébként is szolgáltatott adatokat – például a nyugdíjalapok által a felügyeleteknek vagy a statisztikai hivataloknak rendszeresen jelentett információkat –, használják ki a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekkel való szinergiákat, továbbá a gyűjtött adatok kiválasztásakor törekedjenek arányosságra az adatállomány teljességének és pontosságának biztosítása érdekében.

(3) A releváns információk gyűjtése során a tagállamoknak biztosítaniuk kell a felügyeleti adatok bizalmas jellegének megőrzését és a kiegészítő nyugdíjrendszerek résztvevői tekintetében a személyes adatok védelmét.

(4) A Bizottság továbbá arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a releváns területek és információgyűjtési módszerek azonosításával kapcsolatban cseréljék ki gyakorlataikat egymással és az Európai Bizottsággal, hogy elkerüljék a szükségtelen adatszolgáltatási terheket.

8. cikk

Az eredménytábla mutatói

(1) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy gyűjtsenek információkat a kiegészítő nyugdíjrendszerek tagjainak számáról, járulékairól és felhalmozott követeléseiről (járulékalapú és járadékalapú rendszerek/termékek szerinti bontásban), a nyugdíjrendszerek kötelezettség- és eszközállományáról, befektetési hozamairól, költségeiről és díjairól, beszedett járulékairól és nyújtott ellátásairól, összesítve és nyugdíjtípusonként.

(2) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy azonosítsák azokat a releváns nyugdíjstatisztikákat, amelyek révén nyomon követhetik a demográfiai csoportok szegénységi kockázatait, a korcsoportok és nemi kategóriák szerinti jövedelemeloszlás változásait, a jövedelmi kategóriák szerinti tényleges nyugdíjkorhatár változásait, valamint a nyugdíjakhoz kapcsolódó adóösztönzők és támogatások költségvetési terhét.

(3) A meglévő keretek és a tervezett szakpolitikai intézkedések értékelésének és felülvizsgálatának megalapozása érdekében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy egy észszerű hosszúságú jövőbeli időszak tekintetében készítsenek előrejelzéseket a nyugdíjak megfelelőségére és fenntarthatósági mérőszámaira vonatkozóan.

9. cikk

Adatcsere az Európai Bizottsággal

(1) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a nyugdíjstatisztikákat összesített formában közöljék az Európai Bizottsággal. Az Európai Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy működjenek együtt vele az összesített adatok összehasonlíthatóságát biztosító közös módszertanok kidolgozásában.

(2) Az Európai Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy az Európai Bizottság és a Gazdaságpolitikai Bizottság idősödésről szóló jelentésével összefüggésben szolgáltassanak előrejelzéseket a foglalkoztatói és az egyéni nyugdíjak járulékairól és az azokkal kapcsolatos kiadásaikról, illetve az Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság megfelelő időskori szociális védelemről szóló jelentésével összefüggésben szolgáltassanak adatokat a foglalkoztatói és magánnyugdíjak nyugdíjjövedelmekhez való hozzájárulásáról, közösen elfogadott fogalommeghatározások, módszertanok és gazdasági feltételezések alapján.

II. FEJEZET

AUTOMATIKUS BELÉPTETÉS

10. cikk

Az automatikus beléptetés lehetővé tétele

(1) A tagállamoknak a nemzeti sajátosságaik figyelembevételével lehetővé kell tenniük és elő kell mozdítaniuk a kiegészítő nyugdíjrendszerekbe való automatikus beléptetés bevezetését, tiszteletben tartva ugyanakkor a szociális partnerek szerepét és autonómiáját.

(2) Az automatikus beléptetést úgy kell bevezetni, hogy az ne veszélyeztesse a jól működő állami vagy kiegészítő nyugdíjrendszerek integritását. Az automatikus beléptetés nem hozhatja hátrányos helyzetbe a meglévő foglalkoztatói nyugdíjrendszerek résztvevőit, nem gyengítheti a munkavállalók foglalkoztatói nyugdíjrendszerekben való kötelező részvételét ott, ahol létezik ilyen kötelező részvétel, és nem áshatja alá a nemzeti szolidaritási mechanizmusokat.

(3) A támogató intézkedéseket – például a nemzeti jogalap létrehozását – olyan intézkedésekkel kell kísérni, amelyek meghatározzák, hogy ki jogosult a beléptetésre, ki kezdeményezheti a beléptetést, és milyen típusú nyugdíjalap vagy nyugdíjtermék felel meg a feltételeknek (például meglévő és – bizonyos feltételek mellett – új foglalkoztatói nyugdíjrendszerek, rendelkezésre álló egyéni nyugdíjtermékek és páneurópai egyéni nyugdíjtermékek).

(4) A tagállamoknak olyan biztosítékokat is be kell vezetniük, amelyek biztosítják, hogy a kiegészítő nyugdíjrendszerek hosszú távon potenciálisan és ténylegesen is előnyösek legyenek a megtakarítók számára. E célból felügyelet alá kell vonniuk a nyugdíjtermékeket kínáló jogalanyokat és szolgáltatókat, továbbá megfelelő képességekkel és hatáskörrel kell felruházniuk a felügyeleti hatóságokat az érintett kiegészítő nyugdíjrendszerek költséghatékonyságának felügyeletére és a nyugdíjtermék előnyös jellegének biztosításához szükséges beavatkozásra.

11. cikk

Az automatikus beléptetés bevált gyakorlatainak alkalmazása

(1) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a bevezetési szakaszban bevált gyakorlatokat alkalmazzanak. Bevált gyakorlatnak számít a szociális partnerekkel és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultáció, a hatékony tájékoztató kampányok és a folyamatos átláthatósági intézkedések. A tagállamok megfontolhatják az automatikus beléptetés szakaszos bevezetését is, például az érintett munkáltatók és egyéni jogosultak körének típusonkénti bővítésével, vagy a járulék kezdetben alacsony, később emelkedő mértékével, ezzel biztosítva, hogy az egyének jelentős mértékben hozzájáruljanak nyugdíjjövedelmükhöz, a beléptetés megfizethetőségének veszélyeztetése nélkül.

(2) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy körültekintően határozzák meg a kilépés és az újbóli belépés lehetőségeit, azok időközét oly módon megállapítva, hogy megtalálják a helyes egyensúlyt a rendszerbeli részvétel és stabilitás maximalizálására, illetve a tényleges választási lehetőség biztosítására vonatkozó célkitűzés között.

(3) Annak érdekében, hogy az embereknek ne kelljen túl sok összetett döntést hozniuk az automatikus beléptetési folyamat során, a tagállamoknak bevált gyakorlatként korlátozniuk kell a választási lehetőségeket az olyan elemek tekintetében, mint a járulék mértéke, a választható befektetési konstrukciók vagy termékek, a befektetési stratégiák és a kifizetési konstrukciók. A tagok és adott esetben a munkáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy a minimummérték feletti kiegészítő járulékokat fizessenek. A befektetési stratégiákra vonatkozó választási lehetőségeknek figyelembe kell venniük az eltérő kockázati attitűdöket, hogy az egyének ne döntsenek a kilépés mellett amiatt, mert az alapértelmezett választási lehetőséget túl kockázatosnak vagy túl konzervatívnak találják, míg azok az egyének, akik hajlandóak elfogadni bizonyos kockázatokat, lehetőséget kapjanak erre. A kockázati kitettség felhalmozási szakaszban történő módosítására az életciklus-stratégiákat lehetne népszerűsíteni bevált gyakorlatként. A kifizetési konstrukcióknak ideális esetben – nem sértve a hatályos nemzeti rendelkezéseket – biztosítaniuk kell, hogy a megtakarítók választhassanak az életjáradék, a felhalmozott eszközök egyösszegű kifizetése és ezek kombinációi között.

(4) A tagállamoknak biztosítaniuk kell egy olyan alapértelmezett választási lehetőséget, amely akkor érvényesül, ha az érintettek nem tudnak vagy nem akarnak választani. Az alapértelmezett választási lehetőségnek egyértelműnek kell lennie, és kialakítása révén biztosítania kell, hogy a résztvevők minél nagyobb csoportja számára jelentsen alkalmas és stabil megoldást, és egyben megfelelő nyugdíjjövedelmet a jövőben. A tagállamoknak meg kell fontolniuk, hogy az eszközallokáció alapértelmezett választási lehetőségeként az életciklus-stratégiákat népszerűsítsék.

(5) A Bizottság felkéri a tagállamokat annak biztosítására, hogy az automatikus beléptetéshez való hozzáférés széles körű és inkluzív legyen. Az automatikus beléptetésnek alkalmasnak kell lennie a karrierminták figyelembevételére, a karriermegszakítások méltányos kezelésére – így biztosítva a férfiak és a nők esélyegyenlőségét – és a karrierjük különböző szakaszában járó emberek igényeinek kielégítésére. A tagállamoknak célszerű mérlegelniük olyan bevált gyakorlatok bevezetését, mint az alacsony jövedelmű emberek esetében a megfizethetőséget javító átalányösszegű támogatások, a nagy arányú részvételt elősegítő adóösztönzők, a nemek közötti egyenlőtlenség csökkentése érdekében a gondozással kapcsolatos szolgálatiidő-kiegészítés, a járulékbefizetések kiegészítésére vonatkozó lehetőségek, az atipikus munkaszerződéssel rendelkezők és az ápolási/gondozási tevékenységet végzők esetében a rugalmas járulékszintek vagy a szüneteltetés lehetősége, továbbá egyéni rászorultság esetében a korai kilépéshez biztosított méltányos feltételek.

12. cikk

A munkavállalók automatikus beléptetésére vonatkozó különös rendelkezések

(1) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy az érintett munkavállalók körét olyan kritériumok mentén állapítsák meg, amelyek révén a munkavállalók nagy számban, korán, megfizethető terhek mellett kerülnek be a rendszerbe.

(2) A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a munkavállalók beléptetésének megkönnyítése érdekében ösztönözzék és adminisztratív támogatással segítsék a munkáltatókat a végrehajtási szakaszban.

(3) A tagállamoknak szabályokat kell bevezetniük az automatikusan beléptetett munkavállalók követeléseinek hordozhatóságára vonatkozóan annak érdekében, hogy az említett munkavállalók munkahelyváltáskor vagy a munkavégzés megszüntetésekor továbbra is résztvevők maradhassanak. A tagállamoknak el kell kerülniük az olyan helyzeteket, amikor minden munkahelyváltás egy újabb rendszerbe való beléptetést tesz szükségessé, mivel ez a nyugdíjkövetelések töredezettségéhez vezet. Ez úgy lenne leginkább megvalósítható, ha a munkavállalók továbbra is a korábbi rendszerbe fizethetnék a járulékot, vagy ha a felhalmozott követeléseiket átvihetnék egy új foglalkoztatóinyugdíjrendszerbe.

(4) A tagállamoknak lehetővé kell tenniük, hogy az önfoglalkoztatók és az atipikus munkaszerződéssel rendelkezők belépjenek a szabványos munkaszerződéssel rendelkező munkavállalók meglévő rendszereibe, vagy lehetőségük legyen arra, hogy sajátos szükségleteikhez szabott, külön rendszereket hozzanak létre. Ezen lehetőségekre már az automatikus beléptetés tervezésekor ügyelni kell, biztosítva, hogy nagyobb rugalmasságot engedjenek az önfoglalkoztatók és az atipikus munkaszerződéssel rendelkezők számára, mint a szabványos munkaszerződéssel rendelkezők számára.

(5) A tagállamoknak célszerű mérlegelniük, hogy miként igazgassák automatikus beléptetési rendszerüket: központosított adminisztratív vagy szervezési támogatást nyújtó állami szervként, vagy egy decentralizáltabb modellben, amelynek keretében a szociális partnerek, a szakmai szervezetek vagy a magánszolgáltatók a résztvevők igényeihez igazítják a nyugdíjrendszereket.

(6) A Bizottság továbbá felkéri a tagállamokat annak mérlegelésére, hogy nemzeti sajátosságaik figyelembevételével kötelezni lehetne-e a munkáltatókat munkavállalóik beléptetésére.

13. cikk

Adó- és egyéb ösztönzők

(1) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vezessenek be adó- és egyéb ösztönzőket a kiegészítő nyugdíjtermékek elterjedésének ösztönzése érdekében, kellően figyelembe véve azok költségvetési vonzatait. Ezeket az adóösztönzőket úgy kell kialakítani, hogy ne érintsék hátrányosan a meglévő foglalkoztatói vagy egyéni nyugdíjrendszerekben – többek között a szociális partnerek által szponzorált rendszerekben – részt vevő egyéneket.

(2) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az emberek határokon átnyúló munkahely- vagy lakóhelyváltást követően is folytatólagosan részesüljenek a kiegészítő nyugdíjtermékek elterjedésének ösztönzése céljából kínált adóösztönzőkben.

(3) Az ilyen adóösztönzők például:

a) lehetővé teszik az egyének számára, hogy adóköteles jövedelmükből levonják a támogatható nyugdíjtermékbe befizetett járulékot az éves levonható felső határig;

b) lehetővé teszik a munkáltatók számára, hogy adóköteles jövedelmükből levonják a támogatható nyugdíjtermékbe a munkavállalóik után befizetett járulékot az éves levonható felső határig.

(4) A tagállamoknak azonos adóügyi megítélést kell alkalmazniuk minden olyan kiegészítő nyugdíjtermékre, amelyet automatikus beléptetésre alkalmasnak tartanak.

III. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

14. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

(1) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy osszák meg egymással az ezen ajánlásban említett intézkedésekkel kapcsolatos tapasztalataikat és bevált gyakorlataikat. Megbeszéléseket lehetne folytatni például a következőkről: közös kihívások; az automatikus beléptetés bevezetésével kapcsolatos tapasztalatok; hogyan biztosítható, hogy a nemzeti nyugdíj-nyomonkövetési rendszereknek az európai nyugdíjkövetési szolgáltatással való jövőbeli összekapcsolása összehangolt megközelítésben történjen; és hogyan lehet a legjobban megvalósítani az összes nyugdíjpillérre kiterjedő átfogó adatszolgáltatást a nyugdíjak megfelelőségének és fenntarthatóságának összehasonlítható, uniós szintű áttekintése érdekében.

(2) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy rendszeresen értékeljék az ezen ajánlásban meghatározott intézkedések eredményességét a kiegészítő nyugdíjrendszerekben való részvétel növelése és a nyugdíjak átláthatósága terén.

(3) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a megtakarítási és beruházási unióval, az eurocsoportnak a nemzeti reformok nyomon követésére és a bevált gyakorlatok cseréjére szolgáló keretével, az európai szemeszterrel és a szociális jogok európai pillérével kapcsolatos nyomonkövetési folyamatok révén rendszeresen számoljanak be az ezen ajánlás végrehajtása érdekében hozott intézkedésekről.

(4) Az Európai Bizottság a végrehajtást a megtakarítási és beruházási unióra vonatkozó stratégia 2027-ben közzéteendő félidős felülvizsgálatának részeként is nyomon fogja követni.

15. cikk

Címzettek

Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2025. november 20-án.

a Bizottság részéről
Maria Luís ALBUQUERQUE
a Bizottság tagja